

STANOWISKO RADY GMINY CZERWONAK

z dnia 20 lutego 2020 r.

w sprawie poziomu finansowania wydatków Gminy Czerwonak

W związku z przyjętymi przez Rząd w roku 2019 zmianami aktów prawnych, skutkującymi ograniczeniem dochodów gmin, w tym Gminy Czerwonak i zwiększeniem jej wydatków bieżących Rada Gminy Czerwonak zwraca się z wnioskiem o podjęcie działań zmierzających do poprawy sytuacji finansowej gminnych budżetów, poprzez zrównoważenie wpływu dochodów na rachunki budżetów do zakresu nałożonych na JST zadań.

Podstawą gospodarki finansowej Gminy Czerwonak jest budżet. Zmiany ustawy o finansach publicznych przyniosły w ostatnich latach istotne wytyczne, które określiły m.in. indywidualną prognozę finansową, indywidualne wskaźniki zadłużenia oraz doprecyzowały tytuły dłużne. Zmiany te wpłynęły na określenie zasad i kierunków działania Gminy Czerwonak oraz bezpieczne jej zadłużenie.

Obowiązujący obecnie stan prawny ustaw obojętnych spowodował trudności przy opracowywaniu projektu budżetu gminy na 2020 r. Nie jest to tylko problem Gminy Czerwonak, ale wielu innych samorządów. Ustawowy obowiązek zbilansowania budżetu został spełniony, jednakże realizacja kolejnego budżetu wymagać będzie kolejnego podwyższenia podatków i opłat lokalnych, a także zmniejszenia wydatków bieżących, przede wszystkim zrezygnowania z wielu inwestycji, czy remontów infrastruktury komunalnej Gminy.

Obecna sytuacja to ciągły monitoring finansów gminy, który ma na celu przedstawienie aktualnej sytuacji finansowej gminy. Pięcioletnia analiza wykonania budżetu Gminy Czerwonak wskazuje na:

- wzrost dochodów ogółem z kwoty 108.685.203,01 zł w roku 2016 do kwoty 155.751.972,86 zł w roku 2020, czyli o 47.066.769,85 zł;
- wzrost wydatków ogółem z kwoty 110.143.757,53 zł w roku 2016 do kwoty 172.788.752,24 zł w roku 2020, czyli o 62.644.994,71 zł.

Na tej przestrzeni lat wzrostowi dochodów towarzyszył wzrost ponoszonych wydatków, aczkolwiek dynamika wzrostu dochodów, do wzrostu wydatków jest mniejsza o ok. 1,5 mln.

Wzrost dochodów bieżących i wydatków bieżących wynika między innymi z wprowadzenia „Programu 500+”, który nie został wyłączony z algorytmu obliczania stałych wydatków budżetu gmin. Ma to wpływ na obliczenie rezerwy kryzysowej i jej blokadę środków w budżecie tylko na to zadanie, czy też budżet obywatelski mimo, iż środki te nie są związane z bezpośrednimi zadaniami Gminy.

W ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego niebagatelne znaczenie mają wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych PIT. W Gminie Czerwonak wpływy z tytułu ww. podatku wynosiły w roku 2016 – 28.323.182,00 zł, w roku 2017 – 30.820.994,00 zł, w roku 2018 – 35.278.793,00 zł, w roku 2019 – 39.512.559,00 zł, natomiast planowane na rok 2020 wyniosą 40.211.804,00 zł. Biorąc pod uwagę kwotę wpływu z podatku PIT Gminy Czerwonak rok do roku na przestrzeni lat 2016/2020, to tendencja ta kształtuje się następująco:

2017/2016	108,8%
2018/2017	114,5%
2019/2018	112,0%
2020/2019	101,8 %

Przedstawione wyliczenia procentowe pokazują, że na wprowadzonych ustawowych regulacjach zasad naliczania podatku PIT Gmina Czerwonak zwiększy wpływy do budżetu w 2020 roku na poziomie 101,77% w stosunku do roku 2019 tj. zaledwie o 700 tys. zł. Patrząc na dynamikę przyrostu w latach ubiegłych, średnio o 10% to wyraźnie widać spadek wpływów do budżetu w roku 2020 o ponad 4 mln zł. Wskazane byłoby podjęcie działań w celu udziału gmin w podatku VAT, na poziomie kwoty utraconych dochodów w podatku PIT lub zwiększenie procentowego udziału gmin w tym podatku.

Dodatkowym obciążeniem pogarszającym sytuację budżetu Gminy Czerwonak jest regulacja dotycząca kwoty najniższego wynagrodzenia. Podwyższenie kwoty minimalnego wynagrodzenia do wysokości 2.600,00 zł, to dla budżetu Gminy Czerwonak wzrost wydatków bieżących o ok. 3 mln zł.

Dodatkowym obciążeniem będzie konieczność podnoszenia wynagrodzeń. Rosnące zadania zlecone nie pozwalają na radykalne zmniejszanie zatrudnienia w celu zmniejszenia wydatków bieżących.

Wielkość części oświatowej subwencji ogólnej, którą dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala corocznie ustawa budżetowa, to kolejna ważna pozycja w budżecie Gminy Czerwonak. Dla Gminy Czerwonak w okresie pięcioletnim były to wpływy w następujących kwotach: w 2016 r. – 19.628.298,00 zł; w 2017 r. – 20.552.922,00 zł; w 2018 r. – 21.311.398,00 zł; w 2019 r. – 22.789.386,00 zł; planowane w 2020 r. – 23.775.715,00 zł. Różnica w okresie od 2016 r. do 2020 r. wskazuje wzrost subwencji oświatowej na poziomie 4.147.417,00 zł. Natomiast wzrost wydatków bieżących na realizację zadań oświatowych w tym samym przedziale czasowym to wzrost o 8.472.962,87 zł, w tym tylko na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń o 3.486.783,97 zł. Zmiany te również miały wpływ na wysokość dotacji gminy do prywatnych przedszkoli, które w ostatnich pięciu latach znacząco wzrosły (z kwoty 2.209.991,44 zł w 2016 r. do 3.017.021,00 zł w 2019 r. i 3.142.316,00 zł w 2020 r.). W każdym roku budżetowym gmina jest odpowiedzialna, m.in. za utrzymanie eksploatacyjne wyposażenia budynków szkolnych oraz za inwestycje oświatowe.

Opisane powyżej czynniki wpływające na budżet pokazują złożoność i wielowątkowość problemu finansów publicznych. Mimo zwiększonej kwoty wpływów z tytułu PIT, znaczna jej część jest przeznaczona na finansowanie zwiększonych wydatków na oświatę i wydatków wywołanych zmianami ustawowymi.

Brak rekompensat pomniejszonych dochodów i wzrost kosztów realizacji ustawowych zadań gminnych, może prowadzić do pogorszenia, jakości życia mieszkańców Gminy Czerwonak.